

Dosarul nr. 2rac-141/21

ÎNCHEIERE

2 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând cererea cu privire la încetarea procesului și confirmarea tranzacției de împăcare depusă de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Linella” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la constatarea faptului încălcării legislației la emiterea actelor juridice unilaterale – facturi fiscale, anularea facturilor fiscale și încasarea cheltuielilor de judecată

constată:

La 5 martie 2020, SRL „Linella” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, intervenient accesoriu Consiliul Concurenței cu privire la constatarea faptului încălcării legislației la emiterea actelor juridice unilaterale – facturi fiscale, anularea facturilor fiscale și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 7 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea.

A fost constatat faptul încălcării de către SA „Apă-Canal Chișinău” a prevederilor Legii 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (art. 22 alineatul (18)) la emiterea actelor juridice unilaterale – facturi fiscale contestate.

Au fost anulate actele juridice unilaterale – facturile fiscale emise în privința SRL „Linella”: nr. AAI 2124179 din 31 decembrie 2019, pe suma de 43 040,89 de lei și nr. AAI 3856728 din 31 ianuarie 2020, pe suma de 51 938,09 de lei.

A fost încasată din contul SA „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul SRL „Linella” suma de 2 949,37 de lei, cu titlu de taxă de stat achitată de reclamantă la depunerea acțiunii.

Prin decizia din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău” și menținută hotărârea primei instanțe.

La 19 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, SA „Apă-Canal Chișinău” a declarat recurs împotriva deciziei din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii ca neîntemeiată, precum și încasarea în beneficiul SA „Apă-Canal Chișinău” a cheltuielilor de judecată, taxa de stat achitată pentru examinarea apelului și recursului.

La 14 aprilie 2021, SA „Apă-Canal Chișinău”, în temeiul art. 445 lit. d) CPC, a depus cerere, prin care a solicitat încetarea procesului civil, pe motiv că părțile au consimțit să încheie tranzacție de împăcare.

Tot la 14 aprilie 2021, SRL „Linella”, prin cererea depusă, a fost de acord cu tranzacția de împăcare, solicitând încetarea procesului civil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea cu privire la încetarea procesului și confirmarea tranzacției de împăcare.

În conformitate cu art. 212 alin. (6) CPC, dacă respinge renunțarea reclamantului la acțiune ori recunoașterea acțiunii de către pârât sau dacă nu confirmă tranzacția părților, instanța judecătorească pronunță în acest sens o încheiere motivată și examinează cauza în fond.

Materialele dosarului atestă că, în cadrul examinării cauzei în instanța de recurs, recurenta SA „Apă-Canal Chișinău”, în temeiul art. 445 alin. (1) lit. d) CPC, a depus cerere, prin care a solicitat confirmarea tranzacției de împăcare și încetarea procesului civil.

Din actele cauzei se mai atestă că și intimata SRL „Linela”, a depus cerere, prin care a fost de acord cu tranzacția de împăcare, solicitând încetarea procesului civil.

Astfel, SA „Apă-Canal Chișinău” a prezentat tranzacția de împăcare nr. 05/41-01/250 din 13 aprilie 2021, în original, semnată între SRL „Linella” – Partea I și SA „Apă-Canal Chișinău” – Partea II.

În pct. 2.1 din tranzacția de împăcare, părțile au convenit asupra aplicării plăților suplimentare pentru depășirea concentrației maxim admisibile a poluanților în apele uzate evacuate în temeiul rezultatelor investigației de laborator al probelor de ape uzate, prelevate în luna de calcul, din căminele de control prin recalcularea plăților suplimentare pentru depășirea concentrației maxim admisibile a poluanților în apele uzate evacuate incluse în facturile fiscale seria AAI nr. 2124179 din 31 decembrie 2019 în sumă de 43 040,89 de lei și AAI nr. 3856728 din 31 ianuarie 2020 în sumă de 51 938,09 de lei, emise de către SA „Apă-Canal Chișinău” pe numele agentului economic SRL „Linella”.

Părțile s-au obligat că:

Partea I (SRL „Linella”) renunță la toate pretențiile formulate în cererea de chemare în judecată și nu pretinde la încasarea taxelor de stat, achitată la depunerea acțiunii.

Partea II (SA „Apă-Canal Chișinău”) renunță la cererea de recurs declarată împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 2ac-582/20 din 27 ianuarie 2021.

Partea II se obligă să anuleze și să recalculeze facturile fiscale: seria AAI

nr. 2124179 din 31 decembrie 2019 și AAI nr. 3856728 din 31 ianuarie 2020 emise în privința SRL „Linella”, în termen de 30 zile de la confirmarea tranzacției.

Partea I se obligă să achite integral, în termenul indicat noile facturi fiscale emise de către SA „Apă-Canal Chișinău”.

Partea II va calcula penalități pentru fiecare zi de întârziere, în cazul neachitării în termen a noilor facturi fiscale, conform condițiilor contractuale și a legislației în vigoare.

În conformitate cu prevederile art. 60 alin. (5) CPC, instanța nu va admite renunțarea reclamantului la acțiune, nici recunoașterea acțiunii de către pârît, nu va confirma tranzacția dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului. Anterior confirmării tranzacției, instanța verifică respectarea prevederilor art. 32 alin. (3) din Legea nr. 137 din 3 iulie 2015 cu privire la mediere.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că tranzacția de împăcare între SRL „Linella” și SA „Apă-Canal Chișinău” nu poate fi confirmată, deoarece, deși la capitolul II obiectul tranzacției, părțile fac referire la aplicarea plăților suplimentare pentru depășirea concentrației maxim admisibile a poluanților în apele uzate evacuate, nu este indicat și actul juridic în baza căruia ar urma să fie aplicate aceste plăți suplimentare, or din tranzacția de împăcare rezultă că facturile fiscale ar fi fost eliberate în baza unui careva act juridic, care la materialele dosarului, cât și la tranzacția de împăcare, lipsește.

Așadar, având în vedere că tranzacția de împăcare este un act procesual de dispoziție ce rezidă în faptul că ambele părți își asumă obligații determinate de renunțările sau recunoașterile reciproce pe care le fac referitor la pretențiile formulate, în cazul în care părțile intenționează să încheie o tranzacție, instanța este obligată să verifice condițiile de încheiere și să stabilească dacă părțile și-au manifestat voința liberă.

Prin urmare, odată ce la materialele dosarului lipsesc actele necesare în vederea verificării condițiilor încheierii tranzacției, instanța de recurs este în imposibilitatea de a lua act de voința părților și verificării legitimității și legalității tranzacției.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea cu privire la încetarea procesului și confirmarea tranzacției de împăcare.

În conformitate cu art. 212 alin. (6), 270 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea cu privire la încetarea procesului și confirmarea tranzacției de împăcare depusă de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Linella” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire

la constatarea faptului încălcării legislației la emiterea actelor juridice unilaterale – facturi fiscale, anularea facturilor fiscale și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Dosarul nr. 2rac-141/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. S. Dimitriu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

DECIZIE

2 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Linella” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la constatarea faptului încălcării legislației la emiterea actelor juridice unilaterale – facturi fiscale, anularea facturilor fiscale și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” și menținută hotărârea din 7 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 5 martie 2020, SRL „Linella” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, intervenient accesoriu Consiliul Concurenței cu privire la constatarea faptului încălcării legislației la emiterea actelor juridice unilaterale – facturi fiscale, anularea facturilor fiscale și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 31 decembrie 2019, SA „Apă-Canal Chișinău” a emis în privința SRL „Linella” factura fiscală nr. AAI 2124179 pentru suma de 43 040,89 de lei privind încasarea sumei bănești pentru pretinse „plăți suplimentare pentru depășirea concentrațiilor maxim admisibile a poluanților în apele uzate evacuate”, iar la 31 ianuarie 2020 factura fiscală seria AAI 3856728 pentru suma de 51 938,09 de lei privind încasarea sumei bănești pentru pretinse „plăți suplimentare pentru depășirea concentrațiilor maxim admisibile a poluanților în apele uzate evacuate”.

Nefiind de acord cu actele juridice unilaterale enunțate, având la bază prevederile legislației civile care reglementează nulitatea actului juridic pentru încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes particular, la 15 ianuarie 2020 a înaintat cererea prealabilă nr. 1, respectiv la 7 februarie 2020 cererea nr. 9, prin care a invocat asupra ilegalității facturilor fiscale emise de către pârâtă, cu referință la normele legale încălcate, care coroborate cu normele Codului civil ce reglementează nulitatea actului juridic, duc la nulitatea actelor juridice – facturi fiscale.

Astfel, în cererile prelabile a indicat la încălcarea gravă, la emiterea actelor juridice contestate, a prevederilor Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (art. 22 alin. (18)), precum și a legislației concurențiale, cu argumentarea corespunzătoare a poziției.

La 15 ianuarie 2020, SRL „Linella” a solicitat pârâtei declararea pe cale amiabilă a nulității facturii fiscale AAI 2124179 din 31 decembrie 2019 pentru suma de 43 040,89 de lei, conformarea imediată prevederilor art. 47 alin. (3) din Legea concurenței și executarea necondiționată a deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. APD-35/17-64, conformarea prevederilor art. 22 alin. (18) din Legea nr. 303/2013, cu înaintarea spre plată exclusiv a facturilor fiscale care să conțină calcule în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013, după aprobarea acestei metodologii de către Guvern, încetarea imediată a acțiunilor ilegale, abuzive, discriminatorii și anticoncurențiale în privința sa și conformarea prevederilor legislației concurenței, prin neadmiterea pe viitor a discriminării economice directe a solicitantei, dar și excluderea abuzului de poziție dominantă pe piața de servicii de alimentare cu apă și de canalizare, comunicarea în adresa sa a deciziei adoptate pe marginea cererii prelabile, în termenul legal.

Prin cererea prealabilă din 7 februarie 2020, SRL „Linella” a solicitat pârâtei declararea pe cale amiabilă a nulității facturii fiscale AAI 3856728 din 31 ianuarie 2020 pentru suma de 51 938 de lei, adoptarea unei decizii în privința sa, similar altor consumatori – persoane juridice afiliate societății lor SA „Carmez” și SRL „Carmez Processing”, conform solicitării înaintate în cadrul întrevederii cu conducerea SA „Apă-Canal Chișinău” din 5 februarie 2020 și anume aplicarea plăților suplimentare în cuantum de $k = 0,5$ pentru magazinele care nu dispun de sector de producere (pentru deversarea apelor uzate menajere) și în cuantum de $k = 1.0$ pentru unitățile care dispun de capacități de producere, comunicarea în adresa sa a deciziei adoptate pe marginea respectivei cereri.

În contextul faptului că temei pentru declararea nulității actului juridic emis de către SA „Apă-Canal Chișinău” este încălcarea flagrantă a prevederilor art. 11 alin. (2) lit. a) și c) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, cererea prealabilă din 7 februarie 2020 a fost adresată și Consiliului Concurenței, prin care a informat autoritatea vizată, despre ilegalitățile comise de către pârâtă, dar și neexecutarea deciziilor executorii emise la acest compartiment de către Consiliul Concurenței.

La 22 ianuarie 2021 și la 27 februarie 2020, SA „Apă-Canal Chișinău” a expediat răspunsurile nr. 1200/792 și respectiv, nr. 1200/3942, prin care a refuzat satisfacerea tuturor cerințelor legale ale SRL „Linella” și a respins cererile prelabile, calificându-le ca fiind neîntemeiate.

În răspunsurile adresate, SA „Apă-Canal Chișinău” nu s-a expus în nicio modalitate asupra încălcării, prin emiterea actelor contestate, a Legii nr. 303/2013, precum și a legislației concurențiale, dar și-a reiterat poziția sa subiectivă, prin interpretarea eronată a Legii nr. 303/2013, precum că acțiunile sale ar fi în strictă conformitate cu norma legală.

A comunicat că începând cu luna mai 2017, SA „Apă-Canal Chișinău” a adoptat față de un număr de circa 100 de agenți economici din municipiul Chișinău (ulterior acest număr s-a majorat până la circa 800) o poziție ilegală, de aplicare selectivă, discriminatorie și anticoncurențială a legii la stabilirea tarifelor diferențiate (plăților suplimentare serviciului public de canalizare) pentru deversarea în sistemul public de canalizare a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți.

Până la 1 mai 2017, relația operator-consumator la recepționarea apelor uzate cu depășirea normelor CMA (concentrațiilor maximal admisibile) era reglementată prin contractul de recepționare și preepurare a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți.

Conform clauzelor SRL „Linella” achita SA „Apă-Canal Chișinău”, lunar, tarifele reglementate în bază de contract.

La 28 martie 2017, SRL „Linella” a recepționat de la SA „Apă-Canal Chișinău” notificarea nr. 1200/3895 din 23 martie 2017, prin care a fost informată despre rezilierea unilaterală, începând cu 1 mai 2017 a contractului de recepționare și preepurare a apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți nr. 7-365- 33/111ps din 29 noiembrie 2013.

La fel, SRL „Linella” a fost informată că raporturile de recepționare și evacuare a apelor uzate vor fi reglementate suplimentar prin semnarea unui acord bilateral, obligatoriu conform prevederilor art. 22 alin. (18) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare la stabilirea și impunerea spre achitare a tarifelor diferențiate.

A remarcat că respectivul acord (contract) așa și nu a fost semnat cu SRL „Linella” până în prezent, iar pretinsele „plăți suplimentare pentru depășirea concentrațiilor maxim admisibile a poluanților în apele uzate evacuate” sunt aplicate, față de SRL „Linella”, lunar, începând cu 1 mai 2017 până în prezent, cu încălcarea normei legale și în lipsa bazei normative aprobate de Guvern care să reglementeze modalitatea de calcul a acestui tarif.

Acțiunile contrare legii ale SA „Apă-Canal Chișinău” au la bază și decizia Consiliului de administrare al SA „Apă-Canal Chișinău” nr. 2 din 12 iunie 2017, prin care a fost decisă aplicarea discriminatorie a legii doar față de o parte din agenții economici deserviți, marea majoritate a acestora achitând în continuare exclusiv serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, fără impunerea spre plată a unor plăți suplimentare, precum factura fiscală contestată.

Actul juridic cu caracter normativ menționat este unul discriminatoriu și anticoncurențial și la decizia SA „Apă-Canal Chișinău” este aplicat în privința SRL „Linella” până în prezent.

Un al doilea act juridic cu caracter normativ al pârâtei este procesul-verbal nr. 3 al ședinței Consiliului SA „Apă-Canal Chișinău” din 28 iulie 2017.

Astfel, prin respectiva decizie a fost aprobată metodologia de calcul a pretinsului coeficient „k”, care, conform normei legale invocate anterior, urma să fie stabilit exclusiv în baza unui contract obligatoriu operator-consumator și nicidecum printr-o decizie unilaterală, a organului executiv al SA „Apă-Canal Chișinău”.

Mai mult ca atât, în decizie nu se descifrează din ce parametri se calculează coeficientul „k” și la ce tarif se aplică acest coeficient.

Astfel, începând cu 1 mai 2017, SA „Apă-Canal Chișinău”, având la bază un act juridic unilateral și contrar legii, în mod vădit lezează interesele economice ale SRL „Linella”, prin aplicarea arbitrară, selectivă, discriminatorie și anticoncurențială a prevederilor Legii nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

A mai notat că prin Legea nr. 322 din 30 noiembrie 2018 pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (în vigoare din 8 martie 2019), respectiva normă legală a fost expusă în redacție nouă, care este încălcată de către SA „Apă-Canal Chișinău” la impunerea spre plată a plăților suplimentare corespunzătoare în lipsa bazei normative de rigoare și anume a metodologiei de calcul aprobate prin Hotărâre de Guvern.

Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisari de apă pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013, la fel, nu prevede modalitatea de calcul a plăților suplimentare, ci doar stabilește, în Anexa 1, parametrii de calitate ai apelor uzate.

La 19 februarie 2020, a fost aprobată, prin Hotărâre de Guvern, metodologia de calcul a plăților suplimentare, inexistentă până la moment și calculată în mod arbitrar de către SA „Apă-Canal Chișinău”.

Astfel, pct. 2 din Hotărârea de Guvern aprobată la 19 februarie 2020, prevede intrarea în vigoare a acesteia: pentru consumatorii cu un debit de apă de peste 5 000 m³ lunar – la 1 ianuarie 2021; pentru consumatorii cu un debit de apă de sub 5 000 m³ lunar – la 1 ianuarie 2022.

Pe motiv că SRL „Linella” înregistrează lunar un debit de apă de sub 5 000 m³, intrarea în vigoare a modificărilor și completărilor la Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 este prevăzută la 1 ianuarie 2022.

A evidențiat că, până la 1 ianuarie 2022, orice alegații ale SA „Apă-Canal Chișinău” referitoare la obligativitatea instalării stațiilor de preepurare, dar și orice facturi fiscale emise în lipsa metodologiei aprobate de Guvern, așa cum stabilește art. 22 alin. (18) din Legea nr. 303/2013, sunt contrare legii și nu au la bază o normă legală.

În consecință, inițial un număr de circa 100 de agenți economici, iar în prezent circa 800, inclusiv SRL „Linella”, sunt obligați să achite SA „Apă-Canal Chișinău” așa-numitele „tarife diferențiate” (plăți suplimentare) în baza unor acte juridice ilegale - factură fiscală, care sunt emise întru executarea actului juridic cu caracter normativ decizia Consiliului de Administrare al SA „Apă Canal Chișinău” din 12 iunie 2017, fapt care îi pune în poziție de inegalitate concurențială, dar și constituie o discriminare economică directă a SRL „Linella” comparativ cu

majoritatea persoanelor juridice care activează în municipiul Chișinău și care achită în continuare doar tarifele reglementate de stat, de alimentare cu apă și de canalizare.

A precizat că SA „Apă-Canal Chișinău”, până în prezent, emite lunar față de SRL „Linella” facturi fiscale pentru pretinse „servicii de canalizare în cazul depășirii normelor CMA”.

Facturile fiscale emise de către SA „Apă-Canal Chișinău”, începând cu 1 ianuarie 2019 privind impunerea spre plată a tarifelor diferențiate, au fost contestate de către SRL „Linella” în instanța de judecată.

Ilegalitatea actelor juridice emise de SA „Apă-Canal Chișinău” se confirmă și prin faptul că Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013, stabilește un număr total de 26 de indicatori de calitate ai apelor menajere uzate evacuate în rețelele de canalizare ale localităților.

Însă, regulamentul menționat nu prevede o modalitate de calcul a tarifelor diferențiate (plăților suplimentare), așa cum este reglementat în art. 22 alin. (18) din Legea nr. 303/2013, în redacția din 8 martie 2019.

La efectuarea analizelor de laborator a calității apelor uzate, pârâta, fiind deținătorul unicului laborator din țară acreditat pentru efectuarea analizelor tuturor celor 26 de parametri (fapt care face imposibilă o contraexpertiză), stabilește depășirea CMA, în cazul SRL „Linella”, pentru 4-7 parametri de calitate.

La calcularea „plăților suplimentare” impuse SRL „Linella”, pârâta aplică un pretins coeficient „k”, la tariful reglementat de stat pentru serviciul de canalizare și impune spre plată, suplimentar serviciului de canalizare, respectivele „plăți suplimentare”.

Matematic, ar fi corectă efectuarea calculului pretinsului coeficient „k”, nereglementat de niciun act legislativ și/sau normativ, prin însumarea depășirilor constatate și împărțirea acestora la totalul de 26 de parametri de calitate.

SA „Apă-Canal Chișinău”, în mod arbitrar și fără nicio motivare atât juridică cât și matematică, calculează coeficientul „k” prin aplicare la tariful de canalizare aprobat de ANRE de 11,17 lei pentru fiecare m³ de ape deversate (suplimentar serviciilor de canalizare, achitate separat).

Or, nici Legea și nici Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013 și nici contractul privind furnizarea serviciilor de alimentare cu apă și de recepționare a apelor uzate, semnat cu SRL „Linella”, nu stabilesc că aceste tarife se aplică la tariful aprobat ANRE pentru serviciile de canalizare.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 16 din Constituția Republicii Moldova, art. 1, 2, 3, 6, 8 din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, art. 11, 12 din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, art. 15, 22 din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013, art. 308, 309, 327, 334 Cod civil.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului încălcării de către SA „Apă-Canal Chișinău” a prevederilor legislației concurențiale la emiterea actelor

juridice facturi fiscale contestate, anularea actelor juridice – facturi fiscale emise în privința SRL „Linella” nr. AAI 2124179 din 31 decembrie 2019 pentru suma de 43 040,89 de lei și nr. AAI 3856728 din 31 ianuarie 2020 pentru suma de 51 938,09 de lei și încasarea sumei de 2 949,37 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată în formă de taxa de stat.

Prin hotărârea din 7 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea.

A fost constatat faptul încălcării de către SA „Apă-Canal Chișinău” a prevederilor Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (art. 22 alineatul (18)) la emiterea actelor juridice unilaterale – facturi fiscale contestate.

Au fost anulate actele juridice unilaterale – facturile fiscale emise în privința SRL „Linella”: nr. AAI 2124179 din 31 decembrie 2019, pe suma de 43 040,89 de lei și nr. AAI 3856728 din 31 ianuarie 2020, pe suma de 51 938,09 de lei.

A fost încasată din contul SA „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul SRL „Linella” suma de 2 949,37 de lei, cu titlu de taxă de stat achitată de reclamantă la depunerea acțiunii.

Prin decizia din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău” și menținută hotărârea primei instanțe.

La 19 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, SA „Apă-Canal Chișinău” a declarat recurs împotriva deciziei din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii ca neîntemeiată, precum și încasarea în beneficiul SA „Apă-Canal Chișinău” a cheltuielilor de judecată, taxa de stat achitată pentru examinarea apelului și recursului.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o arbitrară, ilegală și neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, a apreciat subiectiv și unilateral probele, a interpretat și a aplicat eronat normele de drept material.

A menționat că sunt arbitrare și contradictorii argumentele instanței, precum că relațiile dintre părțile în litigiu nu sunt guvernate de condiții contractuale, or circumstanțele cauzei atestă că intimata și-a manifestat consimțământul la încheierea contractului privind furnizarea serviciilor de alimentare cu apă și recepționare a apelor uzate nr. 736533 din 6 februarie 2012, încheiat cu SRL „Linella”, care sunt în vigoare și produc efecte juridice pentru părți până în prezent.

Anterior, intimata achita lunar pentru depășirile concentrațiilor maxim admisibile un coeficient stabilit la tarif, indiferent de rezultatul probelor de ape uzate prelevate, potrivit contractului privind recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți nr. 7-365-33/111 ps din 28 noiembrie 2013.

A comunicat că începând cu luna mai 2017, la inițiativa SA „Apă-Canal Chișinău”, contractul privind recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți a fost reziliat, pe motiv că legislația în vigoare și anume Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor

uzate în sistemul de canalizare și/sau emisar pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 și Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, prevăd cerințe noi privind indicatorii de calitate al apelor menajere uzate evacuate în rețelele de canalizare ale localităților, în conformitate cu directiva Consiliului Comunității Europene din 21 mai 1991 (91/271/CEE) privind tratarea apelor urbane reziduale.

Operatorul a informat intimata despre rezilierea contractului privind recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, atenționând că rămâne în vigoare și se aplică corespunzător contractul privind furnizarea serviciului de alimentare cu apă și recepționare a apelor uzate încheiat între părți.

Totodată, intimata a fost informată că raporturile de recepționare și evacuare a apelor uzate vor fi reglementate suplimentar prin semnarea unui contract/acord bilateral, întocmit în conformitate cu prevederile legislației de mediu, inclusiv a Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013.

Prin urmare, a menționat că încheierea unui nou contract/acord bilateral a fost condiționată de îndeplinirea de către intimată a condițiilor prevăzute de pct. 12 din Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau emisar pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului 950/2013 și art. 22 alin. (1) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr. 303/2013.

Instanța de apel a interpretat și a aplicat eronat prevederile art. 22 alin. (18) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303/2013 (cu modificările operate) care reglementează modalitatea de aplicare a plăților suplimentare.

Legiuitorul în norma menționată a dispus imperativ că plățile suplimentare se aplică proporțional depășirilor concentrațiilor maxim admisibile.

Astfel, cercetând valorile depășirilor normelor CMA în apele uzate deversate de către intimată, în raport cu normele admisibile aprobate prin Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 950/2013, a conchis că aceste depășiri sunt de câteva ori mai mari decât normativele admisibile și este consecința neîndeplinirii de către SRL „Linella” a obligației impuse de legislație în pct. 10 din regulamentul menționat și art. 47 din Legea privind protecția mediului înconjurător nr. 1515 din 16 iunie 1993.

A indicat că, deși reglementările menționate erau în vigoare până la data emiterii facturilor fiscale seria nr. AAI 2124179 din 31 decembrie 2019 în sumă de 43 040,89 de lei și nr. AAI 3856728 din 31 ianuarie 2020 în sumă de 51 938,09 de lei, în privința SRL „Linella”, iar ultima nu a prezentat probe că s-a conformat legislației și a întreprins măsuri în vederea instalării stațiilor de epurare locală, instanța de apel a conchis arbitrar că obligația instalării stațiilor de preepurare, pentru intimată, intră în vigoare la 1 ianuarie 2022.

A precizat recurenta că a prelevat sistematic probe de ape uzate de la intimată, în scopul verificării respectării condițiilor de deversare a apelor uzate în rețeaua

publică de canalizare, iar în baza rezultatelor de laborator a fost constatat că intimata deversează ape uzate, ce depășesc normativele concentrației maxim admisibile a substanțelor poluante (CMA), or conform prevederilor contractului în vigoare, încheiate între părți, intimatei îi revine obligația să nu depășească normativele concentrației maxim admisibile (CMA) de poluare a apelor uzate, iar în caz de depășire de a achita plata suplimentară conform actelor legislative în vigoare.

Prin urmare, instanța de judecată eronat a concluzionat că SA „Apă-Canal Chișinău” a aplicat calculul tarifului pentru serviciile de evacuare a apelor reziduale în sistemul de canalizare, fără a încheia un contract și în lipsa unui temei legal.

La fel, instanța de apel eronat a concluzionat că facturile fiscale sunt anulabile conform art. 327 alin. (2) Cod Civil, dar de fapt intimata a încălcat prevederile art. 17 lit. a), g), j) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr. 303/2013.

La 13 aprilie 2021, în adresa SRL „Linella” și Consiliului Concurenței a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SA „Apă-Canal Chișinău”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 75 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care SRL „Linella” și Consiliului Concurenței să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată la 21 februarie 2021 la adresa electronică a recurente SA „Apă-Canal Chișinău”, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 63 vol. II).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 19 martie 2021 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, SRL „Linella” înaintând acțiunea în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, intervenient accesoriu Consiliul Concurenței, a solicitat constatarea faptului încălcării de către SA „Apă-Canal Chișinău” a prevederilor legislației concurențiale la emiterea actelor juridice facturi fiscale contestate, anularea actelor juridice – facturi fiscale emise în privința SRL „Linella” nr. AAI 2124179 din 31 decembrie 2019 pentru suma de 43 040,89 de lei și nr. AAI

3856728 din 31 ianuarie 2020 pentru suma de 51 938,09 de lei și încasarea sumei de 2 949,37 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată în formă de taxa de stat.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță prin hotărârea din 7 septembrie 2020 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a admis acțiunea, a constatat faptul încălcării de către SA „Apă-Canal Chișinău” a prevederilor Legii 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (art. 22 alineatul (18)) la emiterea actelor juridice unilaterale – facturi fiscale contestate, fiind anulate actele juridice unilaterale – facturile fiscale emise în privința SRL „Linella”: nr. AAI 2124179 din 31 decembrie 2019, pe suma de 43 040,89 de lei și nr. AAI 3856728 din 31 ianuarie 2020, pe suma de 51 938,09 de lei, precum și încasată din contul SA „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul SRL „Linella” suma de 2 949,37 de lei, cu titlu de taxă de stat achitată de reclamantă la depunerea acțiunii.

Judecând apelul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”, instanța de apel prin decizia din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția a fost dată de către instanța de apel fără elucidarea pe deplin a circumstanțele cauzei și fără determinarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate.

În susținerea acestei opinii instanța de recurs va menționa că, potrivit prevederilor art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că, contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, precum și materialului anexat la dosar, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

Astfel, instanța de recurs reține că instanța de apel la examinarea cauzei nu au ținut cont de prevederile art. 167 alin. (1) lit. c) CPC, care indică expres că la cererea de chemare în judecată se anexează documentele care certifică circumstanțele pe care reclamantul își întemeiază pretențiile și copiile de pe aceste documente pentru pârâți și intervenienți, dacă aceștia nu dispun de ele.

Or, deși ca temei de admitere a acțiunii depusă de SRL „Linella”, instanța de apel a reținut contractele de prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare semnate cu SRL „Linella”, menționând că contractul la care face trimitere SA „Apă Canal Chișinău” se referă la faptul că în cazul depășirii normelor CMA apare obligația achitării de „tarife diferențiate” și nicidecum de „plăți suplimentare”

și că la contracte nu a fost prezentă nicio formulă de calcul, care ar justifica plățile suplimentare, la materialele dosarului astfel de contracte lipsesc.

Drept urmare, se constată că instanța de apel a dat apreciere la careva probe, care în speță ar constitui de bază, însă care nu se regăsesc la actele dosarului.

Astfel fiind, în lipsa unei baze probante, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că este imposibil de a da o apreciere corectă faptelor și circumstanțelor cauzei, eroarea judiciară fiind de așa măsură încât nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Drept urmare, soluția instanței de apel se constată a fi una arbitrară, fapt ce impune casarea deciziei recurate și remiterea cauzei spre rejudecare.

Mai cu seamă că un temei în plus de rejudecare a cauzei ar fi acordarea posibilității părților de a beneficia de dreptul lor la încheierea unei tranzacții de împăcare în condițiile prevederilor legale și prezentarea tuturor actelor necesare în acest sens.

Or, în instanța de recurs, părțile au depus o cerere prin care au solicitat confirmarea tranzacției de împăcare și încetarea procesului, care însă a fost respinsă prin încheierea din 2 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție, în legătură cu faptul că în tranzacția de împăcare nu este indicat actul și norma juridică în baza căruia ar urma să fie aplicate plățile suplimentare pentru depășirea concentrațiilor maxim admisibile a poluanților în apele uzate evacuate.

În concluzie și în sensul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Față de cele de preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”, de a casa decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”.

Se casează decizia din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere

Limitată „Linella” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la constatarea faptului încălcării legislației la emiterea actelor juridice unilaterale – facturi fiscale, anularea facturilor fiscale și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic